

भगवती प्रसाई मृत्यु प्रकरण आत्महत्या दुरुत्साहनको आरोपमा एक पत्राउ

• विनोद सापकोटा,

भापा । गत जेठ ३० गते हराएर भोलिपल्ट शिवसताक्षी १० स्थित जंगलभित्र भुन्डिएको अवस्थामा फेला परेकी बिर्तामोड १ की ३६ वर्षीया भगवती प्रसाईलाई आत्महत्या दुरुत्साहन गरेको आरोपमा एक व्यक्ति पत्राउ परेका छन् । मृतक परिवारले आत्महत्या दुरुत्साहनको आरोपमा उजुरी दिएपछि प्रहरीले बिर्तामोड १ का होम न्यौपानेलाई बिहीवार पत्राउ गरेको हो । उनलाई पत्राउ गरी इलाका प्रहरी कार्यालय फिर्ताभित्रमा राखिएको छ । मृतक परिवारले प्रमाणसहित उजुरी दिएपछि त्यसको आधारमा बोलाइएको इलाका प्रहरी

कार्यालय फिर्ताभित्रमा प्रहरी निरीक्षक अनिश बुढाथोकीले बताए । दोषीमाथि कारवाहीको माग गर्दै मृतकका आफन्तहरू बिहीवार दूलो संख्यामा इलाका प्रहरी कार्यालय फिर्ताभित्रमा गएका थिए । उनीहरूले बुधवार पनि इलाका फिर्ताभित्रमा घेराउ गरेका थिए । मृतक परिवारले प्रमाणको रूपमा अडियो बुझाएको छ । सो अडियोलाई प्रमाणित गराउनका लागि भापा जिल्ला अदालत पठाएको प्रहरी निरीक्षक बुढाथोकीले जानकारी दिए । दोषीमाथि कारवाहीको माग गर्दै आफूहरूले प्रहरीलाई उजुरी दिएको मृतकका जेठानी गंगा प्रसाईले बताइन् । यसअघि

आफन्तहरूले हत्याको आशंका गरेका थिए । गत जेठ ३० गते भगवती घरबाट हराएकी थिइन् भने त्यसको भोलिपल्ट जेठ ३१ गते दिउँसो करिब ३ बजे शिवसताक्षी १० स्थित जंगलमा उनी भुन्डिएको अवस्थामा फेला परेकी थिइन् । सुनसरी प्रकाशपुर माइत घर भएकी भगवतीका श्रीमान् खड्ग प्रसाई वैदेशिक रोजगारीका लागि कतारमा रहेका थिए । उनीहरूका १७ र १२ वर्षका दुई छोराहरू रहेका छन् । आरोपित न्यौपाने र भगवती एकै ठाउँमा बस्दथे । न्यौपानेले ज्यान मार्ने धम्की दिएको अडियो प्रहरीलाई बुझाएको मृतकका आफन्तले जनाएका छन् ।

भद्रपुर नगरपालिकाको बजेट ९९ करोड

नयाँ बसपार्कको ग्यारेजमा आगलागी

भद्रपुर(प्रस) । भद्रपुर नगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रमका लागि ९९ करोड २ लाख १९ हजार रुपैयाँ बराबरको अनुमानित बजेट ल्याएको छ । आइतबार भद्रपुर नगरपालिकाको १४ औं नगर सभाले स्वीकृत गरेको नीति तथा कार्यक्रममा नगर उपप्रमुख राधा कार्कीले चालु आर्थिक वर्षकै हाराहारीको बजेट प्रस्तुत गरेकी छिन् । चालु आर्थिक २०८०/०८१ मा वर्षमा ९८ करोड ३१ लाख ४६ हजार बजेट रहेकोमा आगामी आर्थिक वर्ष ७ लाख ७३ हजार बढाएर अनुमानित बजेट ल्याइएको हो ।

आगामी अनुमानित बजेटमा आर्थिक विकासतर्फ ४ करोड ९० लाख ३३ हजार, सामाजिक विकासतर्फ ३७ करोड ७४ लाख ४६ हजार, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनतर्फ २ करोड ५५ लाख, संस्थागत विकास/सेवा प्रवाह/सूचना प्रविधि विकास तथा कार्यालय सञ्चालनतर्फ १४ करोड ४७ लाख र पूर्वाधार विकासतर्फ ३९ करोड ३५ लाख ५४ हजार गरी ९९ करोड २ लाख १९ हजार रुपैयाँ बराबरको अनुमानित बजेट नगर उपप्रमुख कार्कीले प्रस्तुत गरेकी छिन् । अनुमानित बजेट खर्च ब्यहोर्ने स्रोतमध्ये नगरपालिकाको

आन्तरिक आय ७ करोड, राजस्व बाँडफाँटतर्फ संघबाट १३ करोड १९ लाख, प्रदेशबाट ८५ लाख, स्थानीयबाट ३ करोड ७५ लाख गरी राजस्व बाँडफाँटबाट जम्मा १७ करोड ७९ लाख, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट १८ करोड ९४ लाख, शसर्त अनुदान चालुबाट २९ करोड ४९ लाख ५५ हजार, सशर्त अनुदान पुँजीगतबाट ४ करोड ७६ लाख ६० हजार, सम्पूरक अनुदानबाट २ करोड १० लाख, विशेष अनुदानबाट ३ करोड गरी वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त जम्मा ५८ करोड ३० लाख १५ हजार रहेको उनले बताइन् । त्यस्तै नगर प्रमुख गणेश पोखरेलले शिक्षा, खेलकुद, कृषि, रोजगार प्रवर्द्धन, पर्यटन, पूर्वाधार विकासलाई लक्षित गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेका थिए ।

बिर्तामोड(प्रस) । भापाको अर्जुनधारा ११ स्थित बिर्तामोडको नयाँ बसपार्कमा आगलागी भएको छ । आइतबार बिहान ७.३५ बजे बसपार्कमा रहेको पदम बडी निर्माण ग्यारेजमा विद्युत सर्त भई आगलागी भएको हो ।

बिर्तामोड ३ मा डेरा गरी बस्ने कमल कालिकोटले संचालन गरेको ग्यारेजको टहरा र ग्यारेजमा रहेका पाटपुर्जा जल्दा अन्दाजी ९ लाख बराबरको क्षति भएको इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडका डीएसपी प्रकाश विष्टले बताए । आगो बिर्तामोड नगरपालिकाको दमकल, प्रहरी र स्थानीयको सहयोगमा बिहान ८.५ बजे नियन्त्रणमा आएको थियो ।

लामो समयपछि शनिश्चरे-बिर्तामोड सडकमा कालोपत्रे

बिर्तामोड(प्रस) । लामो समयपछि भापाको शनिश्चरे-बिर्तामोड सडकमा कालोपत्रे सुरु भएको छ । सडक निर्माण नहुँदा लामो समयदेखि त्यस क्षेत्रबाट यात्रा गर्ने यात्रुले सास्ती पाउँदै आएका छन् ।

आइतबारदेखि सबैभन्दा जीर्ण रहेको खण्ड दासपुलदेखि कप्तानबारीसम्म कालोपत्रे सुरु भएको हो । ठेकेदार संस्थाले मंगलवारसम्ममा डेढ किलोमिटरको त्यस खण्ड पुरा गर्ने आशवासन दिएको नगरप्रमुख बलदेवसिंह गोम्देले जानकारी दिए । नगरपालिकाको क्षेत्राधिकारभित्र नपर्ने भएपनि स्थानीयको गुनासो सम्बोधन भएकोमा उनले आफूलाई ठुलो सन्तुष्टि

मिलेको बताए । सडक निर्माण गर्नका लागि प्रविण मैनाचुली शान्ति जेभीले ठेक्का पाएको थियो । समयमा रकम निकास नहुँदा निर्माण कार्य समयमै गर्न नसकिएको ठेकेदार संस्थाले जनाएको छ । तर, सभामुख देवराज घिमिरेको पहलमा आंशिक रकम निकास भएपछि पहिलो चरणमा १.५ किलोमिटर कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न गर्न लागिएको उनले बताए । गत जेठ ९ गते निर्माण सम्पन्न गरेर हस्तान्तरण हुनुपर्ने गरी २०७९ जेठमा ठेक्का लागेको सो सडकको निर्माण कम्पनीले मागेको रकम राज्यले समयमा भुक्तानी नगरेको बताइएको छ । १५ करोड ६० लाख रुपैयाँमा ठेक्का

लागेको सो सडक बिर्तामोडको टाटा सोरुमदेखि कप्तानबारी हुँदै लक्ष्मीपुरबाट कालिस्तानसम्म ६.२ किलोमिटरको हुने छ । बिर्तामोडदेखि दासपुलसम्म दुई लेन, दासपुलदेखि कप्तानबारीसम्म ७ मिटरको सडक निर्माण हुने सम्झौतामा उल्लेख छ ।

यसअघि सडकमा सवारीसाधन चलाउन नसक्ने गरी खाल्डा खुल्डी भएका कारण सवारीसाधनहरू दुर्घटनामा परेका थिए । स्थानीयले सडक निर्माण गर्न दवाव दिने उद्देश्यले पटक-पटक सडक अवरुद्ध गर्दै आएका थिए । सडक अवरुद्ध भएपछि सवारीसाधनले लामो समयदेखि बैकल्पिक सडक प्रयोग गरिरहेका छन् ।

अशुषिकेश Ayurvedic Hair Oil

३५ जडिबुटीयुक्त

- कपाल भर्न नदिने
- नया कपाल उमार्ने
- सिल्की बनाउने
- चाया हटाउने
- टाउको चिलाउन रोकने

Free Home Delivery

Chemical free, no side effects
100% Natural
Price
Rs. 1500/-
Rs. 1050/-

Rishikesh Ayurvedic

Kathmandu, Nepal

Mobile/Whatsapp: 9810095900, 9844600332

YAMAHA RACING

The call of the BLUE

YAMAHA EXCHANGE & UPGRADE

CASH DISCOUNT **RS. 6000/-**

FREE SMART HELMET

EASY AND BEST FINANCE
LOWEST DOWNPAYMENT 30%

VALUE ADDITION
UPTO **RS. 30,000/-**
*Limited Model for Limited Period

YAMAHA TAX RELAX
2 YEARS ROAD TAX COVERED

ASHAD 9TH - 14TH

www.yamaha.com.np | Yamaha Nepal

BIRTAMODE
SAYAPATRI TRADE LINK

023-531677, 9804906289,
9815016021

मदन भण्डारी फाउण्डेशनको अध्यक्षमा शिवाकोटी

बिर्तामोड(प्रस) । मदन भण्डारी फाउण्डेशन भापाको तेस्रो सम्मेलनबाट पुनः हरिचरण शिवाकोटी अध्यक्षमा चयन भएका छन् । बिर्तामोडमा शनिवार भएको तेस्रो जिल्ला सम्मेलनबाट राष्ट्रियसभाका

पूर्व सदस्य शिवाकोटी पुनः अध्यक्षमा चयन भएका हुन् । त्यस्तै उपाध्यक्षमा हिरा थापा, सचिवमा शिव दुबेल, उपसचिवमा लीला दाहाल र कोषाध्यक्षमा गणेश पोखरेल निर्वाचित भएका छन् । यसैगरी सदस्यहरूमा असार राजवंशी,

निरु परियार, देवकुमार राई, सुरेन राजवंशी, छत्र श्रेष्ठ, भक्त घिमिरे, मोहन शिवाकोटी, बलराम गजुरेल, मदनकुमार उप्रेती, प्रेमबहादुर गिरी र बन्दी भट्टराई, हरिदास दुजाना, पशुपति खतिवडा, संगिता खतिवडा चोलागाई, राजेन्द्र पन्थाक, अमिर

कुमार श्रेष्ठ, हेमकला भण्डारी, माधव भण्डारी विद्रोही, लक्ष्मण पाठक, कौशल्या अधिकारी, समर्पण खतिवडा, निशा लिम्बू, निर्मला पाठक, नेत्रप्रसाद दाहाल, नारायणप्रसाद गौतम, चयन भएका छन् ।

फाउण्डेशनको सल्लाहकार समिति समेत गठन गरेको छ । सल्लाहकार हरमा रोमनाथ ओली, दीपक कार्की उमानाथ ओली, सोम पोर्तेल, रामचन्द्र उप्रेती, गीता अधिकारी, बेनु शिवाकोटी, लक्ष्मी राई, चिन्तन पाठक, राधाकृष्ण खनाल र डम्बर बस्नेत रहेका छन् । मदन भण्डारी फाउण्डेशन कोशी प्रदेशका अध्यक्ष गोपाल गुरागाईको प्रमुख आतिथ्यमा सम्मेलन सम्पन्न भएको थियो ।

घरज्वाइँको बिन्जुरी

भापा(प्रस)। चर्लाचित्र 'घरज्वाइँ' को नयाँ गीत बिन्जुरी सार्वजनिक गरिएको छ । गीतमा राम अविर्ल विष्टको शब्द, एसडी योगीको सङ्गीत र स्वर रहेको छ । प्रेमिल शैलीको गीतमा अभिनेता दयाहाङ राई र अभिनेत्री मिरना मगरको प्रेमाभावलाई प्रस्तुत गरिएको छ । गीतमा मिरनालाई 'बिन्जुरी' का रूपमा सम्बोधन गरिएको छ । बिन्जुरीको अर्थ फूल हो । अनिल बुढामगर निर्देशित चर्लाचित्र असार २८ बाट प्रदर्शन हुँदै छ । जिएम मुभिज र एबिएम सिनेमा

प्रोडक्सनको ब्यानरमा निर्माण भएको चर्लाचित्रका निर्माता जनक घर्तीमगर हुन् । पूर्वी रुकुम आसपासमा छायाङ्कन गरिएको चर्लाचित्रको कथा निर्देशक अनिल आफैले लेखेका हुन् । चर्लाचित्रको पटकथा तथा संवाद विनोद खतिवडा र सुभाष कोइरालाको रहेको छ । सुसंग प्रजापतिले खिचेको चर्लाचित्रमा दयाहाङ र मिरनासँगै बुद्धि तामाङ, पुष्कर गुरुङ, शिशिर बाइँदेल, भोलाराज सापकोटा, खड्कबहादुर पुन (खबुप) लगायतको अभिनय रहेको छ ।

भँगालोमा पसेर भारतीय मजदुरको मृत्यु

भापा(प्रस)। पाँचथर र ताप्लेजुङको सिमानामा बने इन्द्रावती खोलाले बगाउँदा एक भारतीय मजदुरको मृत्यु भएको छ । पाँचथरको याङवरक गाउँपालिका ३ ओयाममा निर्माणाधीन इडवा हाइड्रो पावर कम्पनीमा कार्यरत भारत घर भएका करिब ४० वर्षीय बैकुण्ठ बिहारीको मृत्यु भएको हो ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाँचथरका प्रहरी नायव उपरीक्षक हेमन्तबहादुर भण्डारीका अनुसार उनी इडवा हाइड्रो प्रालिमा मिक्चर चलाउँदै आएका थिए । याङवरक ३ ओयामको टुंगेलीमा पिसाब फेर्न गएका उनी खुट्टा चिप्लेर इन्द्रावती खोलाको भँगालोमा फसेका थिए । त्यसपछि बेपत्ता भएका उनलाई ताप्लेजुङको सिदिङवा ३ स्थित इन्द्रावती खोलाको किनारमा मृत अवस्थामा फेला पारेर पोस्टमार्टमका लागि जिल्ला अस्पताल पाँचथरमा ल्याइएको प्रहरीले जनाएको छ ।

मिलेमतोमा रकम निकासी गरेको आरोप

दमक(प्रस) । भापाको कनकाई नगरपालिकाले विभिन्न संस्थाहरूको मिलेमतोमा रकम निकासी गर्ने गरेको आरोप लागेको छ । नगरपालिकामा सक्रिय नगर बाल सञ्जालले नगरलाई यस्तो आरोप लगाएको हो ।

कनकाई नगर बाल सञ्जालले असार ७ गते शुक्रबार नगरमा रहेका राजनैतिक दल र सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूसँगको सर्वपक्षीय छलफलमा बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने क्रममा नगरपालिकासँग भएको सम्झौता पारदर्शी नभएको बताएको हो । बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था बाल सञ्जाल हुँदाहुँदै नगरपालिकाले यही प्रकृतिको अन्य संस्थासँग सम्झौता गरेर रकम निकासी गरेको नगर बाल सञ्जालले आरोप लगाएको हो । नगरमा बालबालिकाको क्षेत्रमा क्रियाशील आधिकारिक बाल सञ्जाल हुँदाहुँदै कनकाई नगरपालिकाले रुपान्तरण नेपाल र संकल्प नामका संस्थामार्फत सम्झौता गरेर कार्यक्रम गर्न दिएको नगर बाल सञ्जाल अध्यक्ष अश्लेषा कँडेलेले बताइन् । रुपान्तरण नेपाल जिल्ला बाल सञ्जालका अध्यक्ष

अभिषेक मिश्र आफै अध्यक्ष भएको संस्था हो । जुन संस्थाले नगरपालिकामा १ लाख ४७ हजार रुपैयाँको बजेट सम्झौता गरी अहिले वडा स्तरीय बाल भेला आयोजना गरिरहेको छ । बाल सञ्जालमा आफूहरू निर्वाचित भएर आएको ६ महिना भइसक्दा पनि हालसम्म पुरानो समितिले अधिल्लो कार्यकालमा गरेको आर्थिक प्रतिवेदन उपलब्ध नगराएको भन्दै कँडेलेले अर्भै नगरपालिकाले अमुर्त सम्झौता गरेर उनीहरूले नेतृत्व गरेको कार्यसमितिलाई लाखौं रकम प्रदान गरिरहेको बताइन् । अपारदर्शी ढंगले रकम निकासी गर्ने नगरपालिका पनि अनियमितताको जिम्मेवार हुनुपर्ने उनको भनाई छ ।

पारदर्शिता नभएको आरोप नगर बाल सञ्जालले लगाएको छ । जिल्ला बाल सञ्जालका अध्यक्ष अभिषेक मिश्रले बाल सञ्जालले नगरपालिकाले अघि सारेको कार्यक्रममा नेतृत्व मात्र लिने बताए । उनले आम्यानी र खर्चको हिसाब सञ्जालले राख्नु नपर्ने भन्दै पछिल्लो कार्यसमितिले खोजिविन गरेपछि नगरसँग वित्तीय विवरण माग गरेको बताए । केपी ओली सहभागी बासँग बालबालिका कार्यक्रमको बिल भौचर पेश गरेपनि स्थानीय तहबाट रकम निकासी नभएको हुनाले अहिले नै त्यसको हिसाब किताब बुझाउन नसक्ने उनको भनाई छ । सो कार्यक्रममा कनकाई नगरपालिकासँग ४ लाख रुपैयाँ, शिवसताक्षी नगरपालिकासँग ४० हजार रुपैयाँ, बिर्तामोड नगरपालिकासँग २० हजार रुपैयाँ र अरु स्थानीय तहसँग पनि रकम माग गरिएको उनले बताए ।

मानवअधिकार संगठन भापाको नयाँ समिति

बिर्तामोड(प्रस) । राष्ट्रिय मानवअधिकार संगठन भापाको नयाँ समिति गठन भएको छ । संगठनको शनिवार बिर्तामोडमा सम्पन्न सातौँ जिल्ला अधिवेशनले तोयानाथ काफ्लेको अध्यक्षतामा नयाँ समिति गठन गरेको हो । जसको उपाध्यक्षहरूमा सरस्वती भुर्तेल खनाल, भवानीप्रसाद लुइटेर र धर्मानन्द सिटौला, सचिव दिनेश आचार्य, उपसचिव पदम कुँवर र कोषाध्यक्षमा चन्द्रविनोद कोइराला चयन भएका छन् । त्यस्तै सदस्यहरूमा चन्द्रा पौडेल, लक्ष्मीप्रसाद मैनाली, विष्णुप्रसाद चुँडाल र नरेन्द्र खवास

रहेका छन् । संगठनका कार्यवाहक अध्यक्ष गोपिकृष्ण भट्टराईको अध्यक्षता तथा संगठनका केन्द्रीय उपाध्यक्ष रूपक खनालको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा मानव अधिकार रक्षक परिषदका कोशी प्रदेश संयोजक विष्णु खरेल, पत्रकार महासंघ भापाका अध्यक्ष एकराज गिरी, नारी संचार गृहकी रेजना रोदनलगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । सरस्वती भुर्तेल खनालले स्वागत मन्तव्य राखेको कार्यक्रमको संचालन तोयानाथ काफ्लेले गरेका थिए ।

प्रेस विज्ञप्ति

श्रीमान् पत्रकार महानुभाव ज्यूहरूमा आदिवासी राजवंशी भाषिक सांस्कृतिक विकास प्रतिष्ठान भद्रपुर-६ को तर्फबाट हार्दिक नमस्कार गर्दछौं। यस प्रतिष्ठानले बन तथा वातावरण मन्त्रालय कोशी प्रदेश विराटनगर मोरङबाट "आदिवासी जनजाति पर्यटन पूर्वाधार निर्माण भद्रपुर" शिर्षकमा त्यस मन्त्रालय/ शाखाबाट विनियोजन भएको रकम रु. २५००००० (पच्चिस लाख रुपैयाँ) मात्रको हकमा हाम्रो प्रतिष्ठानको नाम आदिवासी राजवंशी भाषिक सांस्कृतिक विकास प्रतिष्ठान भद्रपुर-६ भएको र विनियोजित रकम विभिन्न शिर्षक कार्यक्रम अन्तर्गत परेको हुँदा उक्त रकम अनेक प्रयत्न र भद्रपुर नगर प्रमुख ज्यूको समेत निकै प्रयासबाट यस प्रतिष्ठानमा रकम रुपान्तरण गरी ल्याउँदा समय लान गयो । उक्त रकमलाई मन्त्रालय/विभागबाट प्राविधिक इन्जिनियर/ओभरसियर टोली आई निरीक्षण गरी यस प्रतिष्ठानबाट जयप्रकाश राजवंशी भद्रपुर-६ को अध्यक्षतामा उपभोक्ता समिति गठन गरी सम्झौता समेत गरी यस प्रतिष्ठानको भवन निर्माण कार्य शुरु गर्न थाल्दा यस प्रतिष्ठानको अहित चाहने पराजित मनस्थितिका पूर्वाग्रही व्यक्तिले विवाद वा प्राविधिकहरूलाई 'म पत्रकार हुँ प्रतिष्ठानको नाममा जग्गाधनी प्रमाणपत्र नल्याई निर्माण कार्य गरेमा काम गर्न नदिने, अहितकारका कारवाही गर्नु' भनी धाक धम्की दिई काम शुरु गर्न नदिई कार्यदिश रोक्ने दुस्प्रयास गरेका थिए । यस प्रतिष्ठानलाई विभिन्न ७ जना जग्गादाताहरूले आ-आफ्नो नामको जग्गा विभिन्न ७ ठाउँबाट जग्गा दिएको र सो जग्गाहरू जग्गाधनीहरूलाई सम्पर्क गर्दा कोही काठमाण्डौमा बसेको, कसैको घरमा जाँदा काजकिरियामा बसेको र कोही विरामी भएको अवस्थामा निज जग्गादाताहरूको समय अनुकूल मिलाई नयाँ नापी निर्देशिका बमोजिम साँघु सिमाना मिलान चाकलाबन्दी गर्दै ज.वि.०-७-० जग्गा एक चाकला मिलाई रिजष्ट्रेशन पास गरी करिब एक करोड बराबरको अचल सम्पत्ति प्रतिष्ठानको नाममा जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा प्राप्त गर्दा निकै मेहनत र समय लान गएकोले यस प्रतिष्ठानका नवनिर्वाचित अध्यक्ष निर्वाचित भएको ४ महिना मात्र भएको र निर्वाचनको २-३ दिन अगावै आफ्नै स्कुटामा चन्द्रगढीमा दुर्घटनामा परी दाहिने खुट्टाको दुईवटा नली हड्डी भाँची ओम साई पाधिभरा अस्पताल भद्रपुर-८ मा भर्ना भएको अवस्थामा जनताको बहुमतबाट निर्वाचित भई उपचारकै क्रममा बढो दुःख कष्टका साथ यस प्रतिष्ठानको प्रतिनिधि साथीहरूको साथ सहयोग, जनताको साथ सहयोग र जग्गादाताहरूको साथ सहयोगबाट उल्लेखित जग्गा प्राप्त भएको जाहेर गर्न चाहन्छौं ।

प्रतिष्ठानको कार्यालय समेत नभएको खातापत्र राख्न समेत ठाउँ नभएको अवस्थामा अध्यक्षज्यूको भएको १ कोठा प्रतिष्ठानलाई प्रतिष्ठानको भवन निर्माण नहुन्जेलसम्मको लागि कार्य सञ्चालन गर्न दिएको हो । लगभग शून्य ब्यालेन्सबाट शुरु गरेको प्रतिष्ठान आज जग्गादाताहरूबाट जग्गा प्राप्त गरी अचल सम्पत्ति करिब १००००००/- एक करोड बराबरको ज.वि.०-७-० को जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा प्राप्त गर्न यस प्रतिष्ठान सफल भएका छौं । प्रतिष्ठानको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा प्राप्त गरी प्रतिष्ठानको काम सुचारु गर्न खोज्दा निर्माण व्यवसायीहरूका अनुसार, प्राविधिकहरूका अनुसार समय कमि भएको १ महिनाको समय भित्रमा कुनै पनि निर्माण व्यवसायीले यही मिति २०८१/०३/१५ गतेसम्ममा विनियोजित रकम रु.२५०००००/- पच्चिस लाख बराबरको काम चुँजारी घर, छत ढल्लाई समेत गरी सम्पन्न गर्न एक महिनाभित्र नसकिने भनी निर्माण व्यवसायीहरूले काम गर्न समय कम भएको भनी काम गर्न मञ्जुर नगरेको अवस्था देखियो ।

यी विभिन्न कारणहरूले गर्दा भवन निर्माण कार्य गर्न नसकेको र उल्लेखित विनियोजित रकम आब २०८१/०८२ को लागि त्यतिकै बराबरको थप रकमसहित रु.५००००००/- पचास लाख रुपैयाँ मात्रको माग निवेदन सम्बन्धित मन्त्रालयमा पेश गरेका छौं । सम्बन्धित राज्य मन्त्री ज्यूसँग र मन्त्रालयको सचिव ज्यूसँग समेत भेट गरी उल्लेखित रकम माग गरेका छौं।अध्यक्ष ज्यू समेत गई राज्यमन्त्री ज्यूलाई यथार्थ कुरा अवगत गरी निवेदन दिएका छौं। त्यहाँ पनि प्रतिष्ठानको काममा बाधा अवरोध सृजना गर्ने निर्वाचनमा पराजित भएका व्यक्तिले फोनबाट धाक धम्की दिई कार्यदिश रोकाउन विभिन्न धाक धम्की दिने जनादेश प्राप्त निर्वाचित अध्यक्ष ज्यूलाई विनाकारण राजीनामा दिन धम्की दिने, कार्यालय घेराउ गर्ने, मानमर्दन गर्ने गरेको, प्रेस सम्मेलन गर्नु भने, भद्रपुर न.पा.वडा नं.४ का वडाध्यक्ष हंसधर राजवंशी र भद्रपुर वडा नं.६ का वडा अध्यक्ष ज्यूहरूले कसिसन १० प्रतिशत निर्माण व्यवसायीबाट मागेको भनी कपोकल्पित आरोप लगाई मानमर्दन गरेको मोबाइलबाट धाक धम्की दवाव दिने गरेको हुँदा सत्य तथ्य यथार्थ कुरा तपाई पत्रकार महानुभाव ज्यूहरूलाई यस प्रतिष्ठानको सम्पूर्ण पदाधिकारी ज्यूहरू, जग्गादाताहरू, भद्रभलादमीहरू समेतको सर्वसम्मत राय माइन्टुट पास गरेको रिपोर्टसहित यथार्थ कुरा जनतासमक्ष ल्याई दिनुहुन अनुरोध गर्दछौं। जनता भ्रममा नपर्न हुन विनम्र अनुरोध गर्दछौं।ती व्यक्तिले गुटबन्दी गरी चोतफाँ घेराबन्दी षडयन्त्र गरी प्रतिष्ठानको कार्य असफल बनाउने नियत हामीले बुझेका छौं।विशेष गरी पुकार राजवंशीले विभाग/ प्राविधिकहरूलाई र प्रतिष्ठानका अन्य सदस्यहरू, वडाध्यक्षहरूलाई समेत फोनमार्फत धाक धम्की दिने गरेको व्यहोरा विनम्रका साथ अवगत गराउन चाहन्छु। प्रतिष्ठान सबैको साझा सम्पत्ति हो। सबै जना मिली प्रतिष्ठानको काम कार्य सफलता गर्न गराउन र प्रतिष्ठानको काममा बाधा अवरोध गर्न नगराउन हुन सचेत गराउन चाहन्छु।

समनसिंह राजवंशी

अध्यक्ष

आदिवासी राजवंशी भाषिक सांस्कृतिक विकास प्रतिष्ठान

भद्रपुर-६ भापा

सूचना ! सूचना !! सूचना!!!

इटहरी उपमहानगरपालिका वडा नं ०३ त्रिवेणी चोक नजिकै उषा मोक्तानको नाममा रहेको जग्गा ३ च, किता नं ११४० मा निकट भविष्यमा घर बनाउन लागिएको छ । जग्गाको चोतफाँ साँघु संधियारहरूको पनि सहमति आवश्यक पर्छ भनी वडा कार्यालयले जानकारी दिएको हुँदा पूर्वपट्टि कि.नं ११९७ को अचिरा बजाचार्य, पश्चिमपट्टि कि.नं ११४८ का दिपेन्द्र घिमिरे र दक्षिणपट्टी कि.नं १२४२ को कुमारी भट्टराईले मोबाइल नं ९८६०९९४८८८ मा यथाशीघ्र सम्पर्क गरिदिनु हुन अनुरोध गर्दछु ।

जनहितमा जारी सूचना

नगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने घर, जग्गा र मालपोत दस्तुर व्यवसाय कर लगायत कर नियमित तिरौं ।

जन्म, मृत्यु, बसाइसराइ जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र अनिवार्य दर्ता गरौं ।

सार्वजनिक सवृपति संरक्षणमा नगरपालिकालाई सहयोग गरौं ।

बिर्तामोड नगरपालिका
बिर्तामोड, भापा, कोशी प्रदेश

सम्पादकीय

घुम्ती शिविर चलाउ

सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाइरहेका ज्येष्ठ नागरिकलाई सरकारले

राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउन अनिवार्य गरेको छ । आगामी आर्थिक वर्षबाट वृद्धभत्ता पाउन परिचयपत्र अनिवार्य रहेको भन्दै एक महिनाभित्र बनाउने पत्र नै उर्दी जारी भयो। भद्र हेर्दा सरकारको यो निर्णय उत्कृष्ट छ, किनभने राष्ट्रिय परिचयपत्र सबैले बनाएर सरकारको अभियानलाई सघाउनु पर्छ। तर भित्री पाटो निकै दर्दनाक छ। हामीकहाँ कुनै पनि निर्णय गर्नुअघि त्यसको कार्यान्वयन पक्ष कति जटिल छ भन्ने पूर्वअध्ययन हुँदैनन्। वृद्धभत्ताप्रति आशक्ति रहेका बृद्धावृद्धीहरू जसरी पनि परिचयपत्र बनाउन पुग्छन् भन्ने चिन्तनबाट यो निर्णय भएको हुनुपर्छ।

राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउनका लागि कति कठिन छ भन्ने हेक्का सरकारले राख्न सकेना जिल्ला र इलाका प्रशासनबाट मात्रै परिचयपत्रको फोटो खिचिन्छ। जसका लागि जुन जिल्लाबाट नागरिकता जारी भएको हो, त्यही जिल्ला पुनुपर्छ। आफ्नै जिल्ला पुगेर पनि समयमै पालो आउँदैन। पालो आइहाले पनि सर्भर जोडिएन भन्दै कर्मचारी कामै छाडेर कार्यालयबाट निस्कन्छन्। एउटा तन्त्रीलाई समेत अहिले परिचयपत्र बनाउन निकै कठिन छ। कम्प्युटर प्रविधिमा सबै पोख्त छैनन्।

त्यो अर्का चुनौती हो। ज्येष्ठ नागरिकलाई वृद्धभत्ताको सबैदस्तावेज लादेर सरकारले बाध्यकारी निर्णय लिनुअघि कम्तीमा पालिकाबाटै परिचयपत्र बनाउनु सुविस्ता हुनुपर्ने थियो। तर सरकारले त्यसो नगरी शताब्दी वर्षको छेउछाउ पुगेका बुवाआमालाई निकै कष्ट दिइरहेको छ। सरकारले परिचयपत्र बनाउँदा पाइने सास्ती बुझेर निर्णय लिएको भए कैलालीको चुरे गाउँपालिकाका ८४ वर्षीय धनबहादुर महत सदरमुकामको प्रशासन कार्यालयको पेट्टीमा घोप्टिएर बिलौना गर्नुपर्ने थिएन। महतजस्ता देशभरका ज्येष्ठ नागरिकले अहिले प्रशासन कार्यालयको पेट्टीमा सुतेर पालो कुरिरहेनु परेको छ। यो दृश्य निकै हृदयविदारक थियो। चर्को घाम, दिनभरको लाइनपछि पनि उनीहरूको पालो आउँदैन। बरु कर्मचारीले तीन, चार दिनपछि आउनुसम्मै भन्दै फर्काउँछन्।

सरकारको यो निर्णयले निकै सास्ती दिएको छ। ज्येष्ठ नागरिकलाई सास्ती हैन, सुविस्ता दिने काम सरकारको हो। घरघरमा सिंहदरवारको नारा लगाएर संघीयताको बाजा पिट्ने राजनीतिक दल नेतृत्वका सरकारबाट हुने यस्ता कार्यबाट नागरिक खुसी छैनन्। वृद्धावृद्धीलाई परिचयपत्र अनिवार्य गर्नुअघि सरकारले स्थानीय तहमा वडा कार्यालयमा घुम्ती शिविर चलाउनु पर्छ। अर्को पनि समय छ, ज्येष्ठ नागरिकको सुविस्ताका लागि सकेसम्म वडा र त्यति पनि गर्न नसके पालिकाको मुकाम कार्यालयबाट परिचयपत्र बनाउने व्यवस्था हुनुपर्छ।

• प्रेमप्रसाद ढकाल

नेपाल गाउँ नै गाउँले भरिएको र विविध सम्प्रदाय मिलेर बसोबास गरेको देश हो। गाउँका कृषि उत्पादन र परेलु तथा साना उद्योग हाम्रो जीविकोपार्जनका आधार हुन्। यिनै आधारमा टेकेर हामी जति छिटो गाउँको विकास गर्छौं त्यति नै छिटो हामी आर्थिक र सामाजिक रूपले सवल र आत्मनिर्भर बन सक्छौं। अहिले बोलीमा मात्र विकासले तीव्रता पाएको अवस्था छ। व्यवहार त त्यस्तो देखिँदैन। विश्वमै विकाससम्बन्धी धारणा फरक फरक ढङ्गले आइरहेका छन्। गाउँहरू एकदमै दुर्गममा छन्। एक घरदेखि अर्को घरसम्मको दुरी असाध्यै टाढा छ। ती ठाउँमा विकासका सबै पूर्वाधार पुऱ्याउन नसकिने हुँदा ती गाउँलाई एकै ठाउँमा स्थानान्तरण गर्नु पर्छ भन्ने मत एकधरीको छ। यसरी स्थानान्तरण गर्दा त्यहाँ भएको उसको सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षमा अवरोध सिर्जना हुन्छ भन्ने मत पनि उठेको छ। गाउँ मासेर जति धेरै सहर बनायो त्यति नै धेरै विकास हुन्छ भन्ने तर्क पनि छ।

हाइड्रोपावर निर्माण, जलाधार संरक्षण, विद्युत् ट्रान्स्मिटर लाइन विस्तार जस्ता विकासका योजनाले विभिन्न ठाउँबाट मानिसलाई स्थानान्तरण गर्ने काम हाम्रोतिर पनि हुन थालेका छन् तर यस्तो कामले विकास हुँदैन भन्ने बहस यहाँ मात्रै होइन विकसित देशमा पनि उत्तिकै चलिरहेको छ। गाउँ ठाउँ सरै जाँदा त्यहाँको स्थानीय उत्पादन, ज्ञान, सिप र प्रविधि सबै मर्छ भन्ने त्यस्तो विकास दिगो हुन भनेरतिर ध्यान जानु पनि जरुरी छ।

विकासका तुलतुला नारा दिने पुँजीवाद नाफाघाटाको चक्रमा चल्ने हुँदा यसले मानवीय मूल्य र मान्यतालाई विस्थापित गर्छ। सामान्य मानिसलाई माथि उठाउने कुनै योजना र रणनीति योसँग हुँदैन। समाज कृषि युगबाट औद्योगिक युगतिर फडिक्ने उसको नारा सुन्दा राम्रो लाग्छ तर यसले भुइँमान्छेको जीवन र भुइँको उत्पादनलाई तहसनहस बनाउँछ। भुइँको उत्पादन र भुइँ मानिसमा भएको ज्ञान, सिप र क्षमता समाप्त

पर्छ। औद्योगिक कारखानामा पहुँच नभएको मानिस बेरोजगार बन्छ र उसको सामाजिक अस्तित्व नै सकिन्छ। विश्वका तुलतुला औद्योगिक मुलुक पनि अहिले दीर्घकालीन दिगो विकासको आधार यो होइन रहेछ भनेरतिर पुगिसकेका छन्। विकल्पविनाको व्यवसाय भन्दा प्रशस्त विकल्प भएको व्यवसाय मानिसले खोज्छ। यस अर्थमा कृषि प्रशस्त विकल्प भएको र आत्मसन्तुष्टिको व्यवसाय हो।

विकास भनेको बिजुली, बाटोघाटो, तुला सडक सञ्जाल, अमला भवनले घेरिएको सहरीकरण र औद्योगिकरण मात्र होइन। आमनागरिकको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र रोजगारी जस्ता आधारभूत आवश्यकता पूरा हुनु पनि हो। सहरीकरण र औद्योगिकरणले सीमित ठाउँ र सीमित मानिसका लागि मात्र विकासको अनुभूति दियो। आमरूपमा भने वातावरण विनास गर्छ। मानवीय जोशिम बढायो। वातावरण विनाशका कारणले निरन्तर आइरहेको सडक ग्रामीण परिवेशका मौलिक ज्ञान, सिप र प्रविधि मासेर विकासका नाममा गरिएको नवनिर्माणको प्रतिफल यसैको कारण रहेछ भन्ने बुझाइ अहिले व्यापक बन्दै गएको छ। परम्परागत रैथाने ज्ञान, सिप र प्रविधिको प्रयोग बढाएर उत्पादन वृद्धि गरियो भने यसले वातावरण पनि जोगाउँछ। ग्रामीण समुदायको जीविकोपार्जनलाई सहज पनि बनाउँछ। साथै स्थानीय अर्थतन्त्रको सबलीकरणलाई पनि टेवा पुऱ्याउँछ भन्ने कुरा बल्ल सिद्ध हुँदै गएको छ। जापान, कोरिया जस्ता मुलुकमा स्थानीय बाँसको चोयाबाट बुनेका वस्तुलाई जीवित सम्पदाका रूपमा लिने गरिन्छ। त्यस्तो ज्ञान र सिपलाई स्थानीय सरकारले संरक्षण गर्छ। त्यो काम र उत्पादनलाई बजारीकरण गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ तर हामी त्यसको ठिक उल्टो गर्छौं। गाउँका शिल्पीले तयार पारेका चित्रा, भकारी र घुमलाई विस्थापित गर्छौं। त्यो श्रम र सिपलाई थप प्रोत्साहन गरेर उत्पादन बढाउनुभन्दा त्यसलाई त्यहीँ माछौं। त्यसको सडामा प्लास्टिकका पाल र त्रिपालको आपूर्तिमा लाखौं खर्च गर्दछौं। यस्ता कर्मले हामीलाई जीवन्तसम्म पनि सम्पन्न हुन दिँदैन। पुनर्विचार गरौं। आफ्नै हातको उत्पादनले आत्मसन्तुष्टि दिन्छ र जिउने कलामा उत्प्रेरण भर्छ भन्ने त्यस्ता कुरालाई मात्र प्रोत्साहन गरेर अगाडि बढाऔं।

विकासको अवधारणाले निम्त्याएको परिणाम

अहिले विश्वकै लागि तुलो चुनौती बनेको छ। स्पेनको एउटा गाउँमा सोलार बती पुगेपछि आरको बगैँचा मासिँदै गएको र त्यसको सुरक्षा र संवर्धनमा तुलो चुनौती खडा भएको सूचना विभिन्न सञ्चार माध्यममा आइरहेका छन्। ग्लोबल वार्मिङ्कै कारण परम्परादेखि सांस्कृतिक सम्पदाको रूपमा मानिँदै आएको जापानको साकुरा फूल जोगाउन धौधौ परेको कुरा पनि सुनिँदै छ। गाउँ मासेर सहर बनाई औद्योगिक उत्पादनमा रमाएका अमेरिका, जापान, जर्मनी र कोरिया जस्ता मुलुकले गाउँलाई प्राथमिकतामा राखेनन्। गाउँका रैथाने उत्पादनलाई महत्व दिएनन्। आज त्यहाँका युवामा पश्चाताप छ।

युरोपतिरका कतिपय सहरबाट युवा गाउँ फर्किर कृषिकर्ममा रमाएका छन्। त्यहाँका पढेलेखेका युवामा आफ्नो पढाइ सकेपछि प्रकृतिको माफ्रमा बसेर प्रकृतिसँगै एकाकार हुँदै जीवन जिउने सोच विकास भएको छ। उनीहरू गाउँ पसेका छन्। कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित सानासाना व्यवसाय सञ्चालन गरेर जीविकोपार्जनसँगै ग्रामीण अर्थतन्त्र उकासन लागेका छन्। हाम्रा पनि रहेछ भन्ने बुझाइ अहिले व्यापक बन्दै गएको छ। पहिले गाउँबाट सहर आएका र केही लेखपढ गरी आफ्नो करियरको एउटा उचाइमा पुगेपछि पुनः गाउँ फर्किर कृषिकर्ममा आवद्ध भएका केही सीमित उदाहरण छन्। आफ्नै पनि हाम्रा अधिकांश युवाको मानसिकता भने अमेरिका, जापान, क्यानडा, कोरियालागायतका मुलुकतिर जाने र त्यहीँ आफ्नो जीवन खोज्ने प्रवृत्ति बढेको छ। अहिले पनि गाउँमा बस्नु हुँदैन भन्ने मनोविज्ञानले काम गरिरहेको हुँदा गाउँ छोडेको लर्को अर्को लामै समय जानेवाला छ। यो हाम्रा लागि विडम्बना हो।

गाउँको विकास गर्न र गाउँलेको जीवन स्तर उकासन गाउँमा सेवासुविधा पुऱ्याउनु पर्छ। विकासका आधारभूत आवश्यकता गाउँमा पुऱ्याइसकेपछि गाउँलेलाई नै काममा खटाउनु पर्छ। उनीहरूकै सिप र क्षमताको प्रयोग गर्ने अवसर दिनु पर्छ। गाउँमा हामीसँग वर्षौंदेखि प्रयोगमा आइरहेका ज्ञान र सिप पुस्तान्तरणको अभावले नयाँ पुस्तामा हस्तान्तरण भइरहेका छैनन्। सामाजिक तथा भौगोलिक विशिष्टता हाम्रो विशेषता हो। भूगोल अनुसारका वस्तु उत्पादन र त्यहाँका सम्पदाय अनुसारको ज्ञान र सिपको छुट्टा छुट्टै महत्व छ। हातेतानबाट निर्मित तेह्रथुमे र पाल्पाली ढाकाटोपीका

भूगोल अनुसार आफ्नै विशेषता छन्। भादगाउँले कालो टोपीको महत्व उचाइमै छ। भोजपुरे खुकुरी विश्वमै प्रसिद्ध छ। चैनपुरे करुवा आफैँमा एउटा कलात्मक उत्पादन हो। यिनीहरूलाई ब्राण्ड बनाएर विश्वबजारमा लान सकिन्छ तर यी उत्पादन पुस्तान्तरणको अभावले अहिले नै लोप हुने अवस्थामा छन्। एकातिर यिनीहरूको संरक्षणको अभाव छ भने अर्कोतिर यो सिपको पुस्तान्तरण नहुँदा यिनीहरू हराएर जाने खतरा छ। युवादेखि पुस्तान्तरण हुँदै आएको हाम्रो मैथिली चित्रकलाले आज राष्ट्रिय चित्रकलाको चिनारी पाएको छ। मैथिली समाजमा अहिले पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण छ किनकि यो कला मैथिली समुदायमा निरन्तर पुस्तान्तरण हुँदै बाँचेको छ। यी र यस्ता हजारौँ रैथाने ज्ञान र सिप पुस्तान्तरणबाट बचाउँदै ल्याउने कुरा हुन्। यसमा स्थानीय सरकार, नीतिनिर्माता र नागरिक समाजको विशेष ध्यान पुनु आवश्यक छ।

हामीले आफ्नै गाउँठाउँका रैथाने उत्पादन र रैथाने वस्तुलाई महत्त्व दिएनौं। यिनीहरूको अर्गानिक महत्वलाई बजारमा प्रतिस्पर्धा गराउन सकेनौं। आफ्नै उत्पादनलाई हेयका टुट्टिले हेर्नौं। रैथाने उत्पादन र रैथाने स्वादलाई बजारीकरण र संरक्षण गर्नु पर्छ भन्ने धारणा युरोपतिर बलियो छ। उनीहरू आफ्नो अधिकांश समय र पैसा त्यस्तातिर खर्च गर्छन्। बेल्जियमले फरक फरक स्वादमा पाँच सय प्रकारका विषय उत्पादन गर्छ भन्ने सुनिन्छ। बजारको माग अनुसार निश्चित स्वादको विषयको उत्पादन अधिक मात्रामा हुन्छ भने अरु सामान्य परिणाममा उत्पादन गरेर उनीहरूले आफ्नो स्थानीय अर्थतन्त्रलाई अगाडि बढाएका छन् भन्ने छ। यी सतहमा आएका विषयबाट हामीले हाम्रा स्थानीय उत्पादन वृद्धि गरी अर्थतन्त्र विकास गर्न सकिने केही शिक्षा लिनु पर्छ।

हामीले हाम्रो स्थानीय समुदायले तयार पारेको स्थानीय रक्सीलाई अवैधानिक भन्यौं। उत्पादन बन्द गर्नु। उत्पादित रक्सी नष्ट गर्नु। स्वादका दृष्टिले र अर्गानिक महत्वका दृष्टिले विशेष तरिकाले बनाइएको कोदोको त्यो रक्सी अन्तर्राष्ट्रिय बजारको प्रतिस्पर्धामा आउन सक्थ्यो। त्यो अरूभन्दा फरक स्वादको रक्सी हुन्थ्यो। हाम्रा स्थानीय उत्पादनमा नेवारी समुदायले उत्पादन गरेको रक्सी र राई लिम्बू समुदायले उत्पादन गरेको रक्सीको स्वाद फरक फरक हुन्छ। यी रक्सीको

गुणस्तर मापन गरेर फरक स्वादका रक्सीको ब्राण्ड बनाई बजारमा ल्याउन सकिन्थ्यो तर त्यो गर्नु। जोगाउनेभन्दा मास्तिर लाग्नु। नमासी, त्यसलाई जोगाऔं। कोक, पेप्सीलागायत अन्य पेय पदार्थको विकल्पमा मोहीलाई चिसो पेय पदार्थका रूपमा ल्याउन थालिएको छ। त्यसलाई हतोत्साही नबनाऔं। मोही र रक्सी हाम्रा अर्गानिक उत्पादन हुन् तिनलाई प्रोत्साहन गरेर नयाँ ब्राण्डको रूपमा अघि बढाऔं। यो कर्मले पशुपालन र खेतीपातीलाई पनि तीव्रता दिने छ। गाउँमा पुनर्जागरण आउने छ। यी कर्म भनेका गाउँको विकासका जग हुन्। स्थानीय अर्थतन्त्रलाई मजबुत बनाउन रक्सी, मोही, हाते कलाका प्रशस्त उत्पादन छन्। यीलागायत ओभेलमा परेका यस्ता अनेक स्थानीय उत्पादनको खोजी गरी तिनीहरूको सुरक्षा र संरक्षण गरौं। गाउँका युवालाई विदेश धपाउन मात्र ध्यान केन्द्रित नगरी महानगर, नगर र गाउँपालिकाले युवालाई गाउँमा रोकी स्थानीय उत्पादनको वृद्धि, विकास र संरक्षण गर्ने नीति बनाउनु पर्छ। उत्पादनको गुणस्तर मापन र बजारीकरणको व्यवस्थापनमा ती निकायको सहयोगी भूमिका हुनु पर्छ। यति भयो भने चाँडै गाउँको विकासले कोल्टो फेर्ने छ।

हाम्रो सामाजिक विविधताभित्रका प्रत्येक समुदायसँग उत्पादनमा मात्रै होइन ज्ञान, सिप र क्षमतामा पनि विविधता छ। यही विविधताका आधारमा हामीसँग हिमाल, पहाड, तराई र मधेशमा बसोबास गर्ने फरक जातजाति, धर्मसंस्कृति र परम्परामा आधारित भएर हरेक नागरिकले आ-आफ्नै शैली र विधिमा उत्पादन गरेका फरक फरक वस्तुले नै हामी हाम्रो बजार भर्न सक्छौं। हाम्रा आवश्यकता पूरा गर्न सक्छौं। पृथक उत्पादनमा सम्बन्धित नागरिकको त्यो क्षमतालाई स्थानीय उत्पादनसँग जोडेरिउ उत्पादनमा पनि विविधता आउँछ। हामीले आफ्नो जीविकोपार्जन गर्न र ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई बलियो बनाउन यिनै विविध उत्पादनलाई विस्तारै अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा प्रतिस्पर्धा गराउने हो। अरु कुनै तुलो औद्योगिक उत्पादन खोजिरहेनु पर्दैन। आफूसँग भएको ज्ञान, सिप र क्षमताका आफ्ना उत्पादनलाई धरासायी बनाएर तुलतुला औद्योगिक उत्पादनको सपना नदेखौं। यसले हामीलाई मात्रै होइन, पुस्तासम्म पनि सन्ततिलाई परनिर्भर बनाइरहन्छ।

विद्यार्थीको मनोविज्ञान र शिक्षक

सधैं मेरो प्रशंसा गर्नुहुन्छ।" वाक्य लेखिसकेर उसको अनुहारमा हैरं। मेरो अनुहारमा हेरेर ऊ यसरी मुस्कुरायो, जसरी भखीर हौंन सिकेको बच्चाले आमाको दुध चुम्दाचुम्दै दुधबाट मुख हटाएर आमाको मुखमा हेरेर मुस्कुराउँछ। मलाई उसको अबोध र निर्दोष हौंसो अति प्रिय लाग्यो। उसको टाउकोमा विस्तारै छोए भने, "तिम्रा अक्षर कस्ता राम्रा!" त्यसपछिका हरेक कक्षा कार्यकलापमा ऊ सक्रिय भएर सहभागी हुन थालेको छ। जब उसको नाम लिएर कुनै प्रश्न सोध्छ, ऊ मुस्कुराएर जवाफ दिन तम्सन्छ।

एक जना विद्यार्थी थिइन, कक्षा ६ मा पढ्ने। कक्षा सुरु हुँदा सबै विद्यार्थी कक्षाकोठामा पञ्जासा लागेर सोधे, कक्षाशिक्षकले कक्षामा पञ्जासाथ बाहिर निकालिदिनुहुने रहेछ। कक्षाशिक्षकको गुनासो थियो, ऊ व्याक्तगत स्वास्थ्यप्रति कति पनि सचेत छैन, कहिले नड नकाटेको त कहिले कपाल नकोरेको या ड्रेस नधोएको निहुँमा बाहिर निकाल्नुपर्ने रहेछ। केही समयपछि म त्यस कक्षामा नेपाली विषय पढाउन थालें। उनको समस्या बुझ्ने प्रयास गरें। कहिले एकलै राखेर के के प्रश्न सोध्ने त कहिले साथीहरूसका अगाडि उनको प्रशंसा गर्न थालें। शिक्षकले गाली मात्रै गर्नु, साथीहरूले आफ्नो प्रशंसा नगर्नु, आफ्नो समूहमा नमिसाउनु नै उनको समस्या भएको पत्ता लगाएँ। कसैले पनि आफूलाई मन नपराएकै कारण उनी विद्यालय आउन नखोज्ने, सरसफाइमा ध्यान नदिने गर्ने

रहिन्छ। उनलाई गाली गरेर, सजाए दिएर या कक्षाबाट बाहिर निकालेर समयसको समाधान हुँदैन भन्ने कुरामा म ढुक थिएँ।

एउटा विद्यार्थीको मनोविज्ञानसँग र सिक्ने जीवन नै जोडिएको विषय भएकाले यसप्रति बेवास्ता गर्न मेरा पेशागत मर्यादाले दिँदैनथ्यो। त्यसैले म समस्या समाधानको उपयुक्त विकल्प र अवसरको खोजीमा थिएँ। एक दिन उनको परिवारका सदस्यसँग उनकै विषयमा कुरा गर्दै थिएँ। कुरेकुरामा उनकी दिदीले सुनाइन्, "ऊ घरमा प्रायः एकलै बस्छे र मिठो लयमा गीत गाउँछे तर हाम्रो सामुने गाउन लाज मान्छे, उसको स्वर निकै राम्रो छ।" मलाई समस्या समाधानको सबैभन्दा उपयुक्त उपाय भेटिएको जस्तो लाग्यो। उनको क्षमताबारे बुझिसकेपछि पनि उनको प्रतिभालाई बाहिर ल्याउन लामै कसरत गर्नु पर्‍यो। जब कक्षाकोठामा अगाडि उभिएर उनले पहिलोपल्ट गीत गाइन्, सबैले ताली बजाएर हौसला बढाए। विस्तारै उनलाई विद्यालयको बिहानी प्राथना सभामा गीत गाउन लगाएँ, सिक्ने विद्यालयको ताली र प्रशंसाले उनको स्वभाव अनौठो तरिकाले परिवर्तन हुन थाल्यो। त्यसपछि उनलाई कहिल्यै कुनै शिक्षकले कक्षाकोठाबाट बाहिर निकाल्नु परेन।

विद्यालयमा हुने हरेक अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा सांस्कृतिक कार्यक्रममा उनको प्रस्तुति अनिवार्य जस्तै हुन थाल्यो। अचेल उनी सञ्जीत सिक्दै एउटा संस्थागत विद्यालयमा शिक्षकका रूपमा कार्यरत छन्। म

कहिलेकाहीँ सोच्छु, उनलाई प्रशंसा गरी गरी उनीभित्रको अन्तरनिहित क्षमतालाई बाहिर निकालेको भए उनको वर्तमान यस्तै हुन्थ्यो होला ?

यी केही सामान्य उदाहरण मात्रै हुन्। जीवनमा हरेक मान्छे कुनै न कुनै रूपमा प्रशंसा चाहन्छ। कसैले म प्रशंसाको भोको उपयुक्त विकल्प र अवसरको खोजीमा थिएँ। एक दिन उनको परिवारका सदस्यसँग उनकै विषयमा कुरा गर्दै थिएँ। कुरेकुरामा उनकी दिदीले सुनाइन्, "ऊ घरमा प्रायः एकलै बस्छे र मिठो लयमा गीत गाउँछे तर हाम्रो सामुने गाउन लाज मान्छे, उसको स्वर निकै राम्रो छ।" मलाई समस्या समाधानको सबैभन्दा उपयुक्त उपाय भेटिएको जस्तो लाग्यो। उनको क्षमताबारे बुझिसकेपछि पनि उनको प्रतिभालाई बाहिर ल्याउन लामै कसरत गर्नु पर्‍यो। जब कक्षाकोठामा अगाडि उभिएर उनले पहिलोपल्ट गीत गाइन्, सबैले ताली बजाएर हौसला बढाए। विस्तारै उनलाई विद्यालयको बिहानी प्राथना सभामा गीत गाउन लगाएँ, सिक्ने विद्यालयको ताली र प्रशंसाले उनको स्वभाव अनौठो तरिकाले परिवर्तन हुन थाल्यो। त्यसपछि उनलाई कहिल्यै कुनै शिक्षकले कक्षाकोठाबाट बाहिर निकाल्नु परेन।

एक दिन मामाघर जाँदा त्यहाँका साथीहरूसँग त्यहाँको विद्यालयमा गएकी थिएँ। नयाँ विद्यार्थी देखेर त्यहाँ पढाउने शिक्षकले मलाई उठाएर मेरा बारेमा धेरै प्रश्न सोध्नुभयो। मैले पनि पूर्ण आत्मविश्वासका साथ परिचय दिएँ; आफू विद्यालय प्रथम भएर कक्षा ४ बाट ५ मा पुगेको कुरा बढो गर्दने सुनाएँ। मेरा कुरा सुनेर शिक्षकले अचानक कक्षाका सारा विद्यार्थीका सामु मेरो आवाजको उपहास गर्नुभयो। मेरो आवाजलाई कस्तो धोत्रो, केटाको जस्तो आदि आदि ..... भन्नुभयो। एकैछिन अगाडि वसन्त ऋतुको गुराँस भैँ मुस्कुराइरहेको मेरो अनुहार घामले ओइलाएको कर्कलो जस्तै भयो। यस

घटनाले मलाई यति गहिरो असर पार्‍यो कि म लामो समयसम्म यो मानसिक आघातबाट बाहिर निस्कन सकिन। मेरो आवाज राम्रो छ भन्ने कुठ्ठा बोकेर बाँचिरहेँ। आफ्नो आवाजलाई कहिल्यै प्रेम गरिन। जब बुभैँ, महिलाको आवाज सुरिलो, नम्र, मिठो हुनु पर्छ भन्ने त पितृसत्ताले निर्माण गरेको भाष्य पो रहेछ, त्यसपछि बल्ल म आफ्नो आवाजलाई प्रेम गर्न थालेकी छु। आफूले जान अनजानमा बोलेका केही शब्दले फर्कंदै गरेको बालमस्तिष्कमा परेको गहिरो आघातको सायद उहाँलाई कल्पनासम्म पनि भएन होला। म भने आज पनि उहाँको अनुहार फलफली साभरहेकी छु।

मेरा एक जना गुरु हुनुहुन्थ्यो, जब म मञ्चमा उभिएर बोल्न हिचकिचाउँथे, उहाँले ममा आत्मविश्वास भई भन्नुहुन्थ्यो, "तिमीले पनि नबोले कसले बोल्छ ? तिमिले पनि नसके कसले सक्छ ?" म आफैँलाई प्रश्न गर्थेँ, गुरुले त मैले सक्छु भन्ने सोच्नुभएको छ भने मैले किन सकिदिन ? जब म आफ्नो प्रस्तुति दिएर मञ्चबाट ओर्लैँ तब गुरुले भन्नुहुन्थ्यो, "गज्जब बोल्थ्यौं !" त्यतिबेला फुरुक पर्न अरु केही चाँहिँदैनथ्यो, मात्रै यति सम्भके पुग्थ्यो, "गज्जब बोल्थ्यौं !" म खुसी खुसी अर्को कार्यक्रमको तयारीमा जुट्थेँ।

विद्यार्थी जीवनमा गुरुहरूले गरेको प्रशंसाले विद्यार्थीमा दीर्घकालीन छाप छोड्छ। गुरुको प्रशंसाबाट प्रभावित भएर विद्यार्थी सकारात्मक अभ्यासमा प्रेरित भएका थुप्रै उदाहरण म

✦ बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

Pratidin National Daily प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि लगेडिन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

पर्यटकको रोजाइमा वेतना सिमसार

भापा(प्रस) । पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत मोरङको बेलबारीमा रहेको वेतना सिमसार आन्तरिक पर्यटकको रोजाइमा पर्न थालेको छ ।

प्राकृतिक सौन्दर्यले भरिपूर्ण मानिएको वेतनामा प्रत्यक्ष रूपमा देख्न पाइने साइबेरियाबाट आउने पर्यटक चराका साथै कछुवा, माछा, अजिङ्गरका साथै हरिणलगायत पशुपंछीले यहाँ आउने पर्यटकलाई लोभ्याउने गरेका छन् ।

दुई प्रजातिका वेत वनस्पतिको जन्म रहेकाले यस क्षेत्रलाई वेतना सिमसार क्षेत्र भनिएको वेतना सिमसार सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका

अध्यक्ष शम्भु भट्टराईले बताए । त्यहाँ विशेष गरी चिसो पानी, स्वच्छ हावा र मनोरम दृश्य भएकाले आन्तरिक पर्यटकको रोजाइमा पर्न थालेको उनको भनाइ छ । उनका अनुसार सिमसार घुम्न आउने पर्यटकका लागि पाइडल डुङ्गाको पनि व्यवस्था गरिएको छ ।

करिब ६५ बिघा क्षेत्रफल ओगटेको यस सिमसारमा साइबेरियाबाट आउने चराका साथै २५ प्रजातिका दुर्लभ चरा पाइन्छन् । साथै अति सङ्कटापन्न सूचीमा रहेको 'ब्ल्याक सफ्टसेल' नामक कछुवा दुई दर्जनभन्दा बढीको संख्यामा फेला परेको अध्यक्ष भट्टराईले जानकारी दिए । यहाँ पाइने वनस्पति, **बाँकी अन्तिम पृष्ठमा**

आँपको बिषयमा कुटाकुट हुँदा सात जना घाइते

गर्दा दुई पक्षका सातजना घाइते भएका छन् । कुटाकुटबाट एउटा पक्षको

कचनकवल-४ का ४१ वर्षीय मुस्ताक मिया, २५ वर्षीय समसेर मिया र अर्को पक्षको सोही स्थानका २२ वर्षीय मोहम्मद सेर, ३० वर्षीय लालबाबु मिया, २० वर्षीय अर्फिन मिया, ५० वर्षीय लेजना मिया र ३९ वर्षीय समसोधिन मिया घाइते भएका छन् । घाइते सबैलाई उपचारका लागि ओमसाई पाथिभारा अस्पताल भद्रपुरमा ल्याइएको छ । सबैको अवस्था सामान्य रहेको छ ।

उक्त स्थानमा इलाका प्रहरी कार्यालय केचनाबाट प्रहरी नायव निरीक्षक र बिओपी केचनाबाट सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक समेतको टोली खटिएको जनाइएको छ ।

मुख्यसचिव अर्यालसहित १२ विरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दायर

भापा(प्रस) । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मुख्यसचिव वैकुण्ठ अर्यालसहित ११ जना र एक कम्पनी गरी १२ विरुद्ध विशेष अदालतमा भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गरेको छ । अन्तःशुल्क स्टिकर छपाईमा भ्रष्टाचार गरेको भन्दै अख्तियारले मुख्यसचिव अर्यालसहितका अधिकारीविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको हो । बहालवाला मुख्यसचिवविरुद्ध नै भ्रष्टाचार मुद्दा लागेको यो नेपालको पहिलो घटना हो । मुख्य सचिव अर्याल नेपाल टेलिकमको टेराक्स प्रविधि खरिदको सम्बन्धमा पनि मुछिएका व्यक्ति हुन् । यसबारेमा पनि अख्तियारले अनुसन्धान जारी राखेको छ । स्टिकर प्रकरणमा मुख्यसचिव अर्यालसहित सहसचिवद्वय रितेश शाक्य र टंक पाण्डे, उपसचिव गणेशचन्द्र शशी र शाखा अधिकृत रविन्द्र पौडेललाई पनि अख्तियारले प्रतिवादी बनाएको छ । यस अघि नै भ्रष्टाचार मुद्दा दोषी ठहर र

केही मुद्दामा विचाराधीन रहेका सुरक्षण मुद्रण केन्द्रका तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक विकल पौडेल, सुरक्षण मुद्रणकै तत्कालीन लेखा अधिकृत विष्णुप्रसाद गौतम शाखा अधिकृत हरिवल्लभ धिमिरे, केन्द्रका तत्कालीन परामर्शदाता शक्तिप्रसाद श्रेष्ठविरुद्ध मुद्दा दायर भएको छ । स्टिकर छपाईको जिम्मा पाएको कम्पनी प्रिन्टसेल र यसका सञ्चालक केशव शर्मालाई पनि प्रतिवादी बनाइएको छ । आरोपित ११ जना र प्रतिवादी कम्पनी प्रिन्टसेलबाट जनही बिगो कायम गरिएको रकम बमोजिम जरिवाना असुल गर्नुपर्ने अख्तियारको मागदावीमा उल्लेख छ । त्यस्तै स्टिकर छपाईमा भुक्तानी भएको ६ करोड ८४ लाख ४५ हजार ६ सय रुपैयाँ प्रतिवादीविरुद्ध जनहीरूपमा असुल उपर गर्नुपर्ने अभियोग पत्रमा छ । सञ्चार मन्त्रालय मातहतको सेक्युरिटी प्रिन्टिङ सेन्टरले २०७९ असोज ४ मा आन्तरिक राजस्व विभागका लागि अन्तःशुल्क स्टिकर छाप टेन्डर आह्वान गरेको थियो । सेन्टरले आह्वान गरेको अन्तःशुल्क स्टिकर छपाईको ठेक्का

२०७९ मंसिर २६ मा प्रिन्टसेल प्रालिले पाएको थियो । ४३ करोड ३२ थान अन्तःशुल्क स्टिकर प्रतिथान ८९ पैसाका दरमा छान्ने गरी प्रिन्टसेल र केन्द्रबीच सम्झौता भएको थियो । त्यसअनुसार सम्झौता भएको स्टिकर छपाईको लागत ३८ करोड ५५ लाख ४८ हजार रुपैयाँ हुन आउँछ । जबकि त्यसअघि यस्तै स्टिकर प्रतिथान अधिकतम २५ पैसासम्म पन्थ्यो । प्रतिथान २५ पैसाले हिसाब गर्दा ती स्टिकरको लागत १० करोड ८३ लाख मात्र पर्ने देखिन्छ । तर त्योभन्दा ४ गुणा बढी लागतमा ठेक्का सम्झौता कायम गरिएको छ ।

प्रिन्टसेलले स्टिकरको कागज र मसी मात्र खरिद गर्ने सम्झौता भएको थियो । बाँकी छपाईको काम सेन्टरबाटै हुने भनिएको सम्झौतामा 'अस्वाभाविक मूल्य' कायम गरेर प्रिन्टसेललाई ठेक्का दिइएको थियो । अग्रिम भुक्तानीबापत ५ करोड रुपैयाँ पेस्की दिइएको थियो । त्यसबेला सञ्चार सचिवमा हालका मुख्यसचिव अर्याल र सेन्टरको कार्यकारी निर्देशक विकल पौडेल थिए । सुरक्षण मुद्रण विकास समिति अध्यक्ष सञ्चार सचिव रहने व्यवस्था छ ।

अर्याल र पौडेलसहितका अधिकारीको निर्णयले स्टिकर खरिदको ठेक्का लगाइएको थियो । अर्याल २०७८ साउन २५ देखि २०७९ चैत १४ सम्म सञ्चार सचिव थिए । सञ्चारबाट प्रधानमन्त्री कार्यालय सुरुवा भएका अर्याल अवकाशको तीन दिनअघि जेठ ३२ मा मुख्यसचिव बनेका थिए ।

बिर्तामोड(प्रस)। सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूका विद्यार्थीहरूको प्रतिभा प्रदर्शन प्रतियोगिता बिर्तामोडमा सम्पन्न भएको छ । नगर शिक्षा शाखाको आयोजनामा महेन्द्रल माध्यमिक विद्यालयमा बृहत बौद्धिक प्रतिभा प्रदर्शन कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो । कार्यक्रममा कक्षा ६ देखि ८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले मादल बजाउने, कक्षा ४ देखि ८ सम्मका विद्यार्थीहरूको लागि गायन , कक्षा ४ र ५ का लागि दुना टपरी बनाउने, कक्षा १,२,३ का लागि चित्रकला र कक्षा ९ देखि १२ सम्मका विद्यार्थीका लागि आकस्मिक वक्तृत्वकला प्रतियोगिता सञ्चालन गरिएको हो । प्रतियोगितामा चित्रकलातर्फ सेन्ट जेभियर्स माविका रिक्सन शेर्पा प्रथम, नवोदय फनमिन स्कुलका सक्षम कार्की द्वितीय, गोमेन्द्र बिर्तामोडल स्कुलका युनिका राजवंशी तृतीय र न्यूटन्स एजुकेशनकी अरविन पौडेल र कन्चनजंगा बोर्डिङका रिहाना

श्रेष्ठले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरेका छन् । यसैगरी गायनतर्फ न्यूटन्स एजुकेशनका स्माइल बजागाई प्रथम, सुनगाभा बोर्डिङका पूजन बुढा क्षेत्री द्वितीय, कञ्चन बोर्डिङका रोजी श्रेष्ठ तृतीय र बुद्ध स्मृति बोर्डिङका प्रसुन गुरागाई र मोहनमाया माविका रोहीका तिम्सिनाले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरे । मादल बजाउनेतर्फ न्यूटन्सका संस्कार सापकोटा प्रथम, एमिटी बोर्डिङका अचेतन भट्टराई द्वितीय, वाल्मिकी बोर्डिङका हृदयराज खनाल तृतीय र ग्लोरी बोर्डिङका मौसम तिम्सिना र देवी माविका संजय प्याकुलले सान्त्वना पुरस्कार जितेका छन् । यसैगरी दुना टपरी बनाउने प्रतियोगितामा मोहनमाया माविका सोनिया लिम्बू प्रथम, महेन्द्र रत्न माविका खुशु शर्मा द्वितीय , दुर्गा माविका प्रनिश पाठक तृतीय र प्रिनिफिल्डकी आहाना प्रधान र रुद्र मेमोरियल स्कुलका अनिषा भट्टराई

सान्त्वना भए । माध्यमिक तहर्तर्फ सञ्चालित आकस्मिक वक्तृत्वकला एक्सटेम्पर स्पिचमा बाल्मिकी एजुकेशनका हृदयप्रसाद शिवाकोटी प्रथम, निदि माविका श्रेयम शिवाकोटी द्वितीय, महेन्द्रल माविका प्रस्तुति भट्टराई तृतीय तथा मोहनमाया माविका आयुश्री मिश्र र टावर टेम्पल स्कुलकी सोनाक्षी राई सान्त्वना भए ।

कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि नगर प्रमुख पवित्रा महतारा प्रसाईले विद्यार्थीहरूको अन्तर्निहित प्रतिभाको खोजी गर्न नगरपालिका सदैव तयार रहेको बताइन् । उनले बिर्तामोडका सामुदायिक विद्यालयहरूमा भौतिक तथा शैक्षिकरूपमा उल्लेखनीय प्रगति भएको धारणा राखिन् । यस्तै कार्यक्रममा बोल्दै नगर उपप्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौलाले विद्यार्थीहरूलाई किताबी ज्ञान मात्र नभई उनीहरूको प्रतिभालाई सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरूमा जोड दिनु पर्ने बताए । उनले नगरको शिक्षाको विकासको लागि नगरपालिका डटेर लागेको बताए । शिक्षा शाखा प्रमुख उपसचिव तिलचन भण्डारीको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा विजयी प्रतियोगीहरूलाई नगर प्रमुख, उप प्रमुखसँगै शिक्षक महासंघका अध्यक्ष युवराज कट्टेल, सचिव उमानाथ भण्डारी, दुर्गा माविका प्रधानाध्यापक लक्ष्मण शिवाकोटी, सरस्वती माविका प्रधानाध्यापक दीपक लुइटेले, महेन्द्र रत्न माविका प्रधानाध्यापक खड्गप्रसाद खरेललगायतले नगदसहित पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरे । प्रतियोगिताको सञ्चालन शिक्षक लीलाप्रसाद भण्डारी, धर्मेन्द्र भट्टराई र देवेन्द्र हुमागाईलगायतले गरेका थिए ।

विद्यार्थीको ...
आफ्नो कक्षाकोठा, व्यक्तिगत तथा सामाजिक जीवनमा देखे भोगेको छु तर लामो समयको अध्यापन अनुभवमा गाली, अपमान, सजायले विद्यार्थीमा सकारात्मक परिवर्तन आएको उदाहरण मैले आजसम्म भेटेकी छैन । कक्षाकोठाभित्र वा बाहिर विद्यार्थीलाई तँ कमजोर छस्, केही गरेर खाँदैनस् जस्ता अपमानजनक व्यवहार र बोलीले विद्यार्थीको स्वाभिमानमा गहिरो चोट पार्छ । विद्यार्थीलाई दिइने शारीरिक यातना बरु क्षणिक हुन्छ । आज शारीरिक यातना भोगेको विद्यार्थी भोलि मुस्कुराउँदै त्यही शिक्षकलाई नमस्कार गर्न आइपुग्छ तर उसको स्वाभिमानमाथि चोट पर्ने गरी

गरिएका व्यवहार र प्रयोग गरिएका शब्दका घाउ भने त्यति सजिलै पुग्दैनन् । त्यस कारण पनि अभिभावक तथा शिक्षकहरूले बालबालिकाको मनोभावना बुझेर उनीहरूको अन्तरनिहित क्षमतालाई बाहिर निकाल्न मद्दत गर्नु पर्छ । हामीले यातनारहित तथा बालमैत्री विद्यालय वातावरणको परिकल्पना र अभ्यास गरिरहेको वर्तमान सन्दर्भमा घर होस् वा विद्यालयमा बालबालिकालाई दिइने शारीरिक तथा मानसिक यातनाको उपयुक्त विकल्प बन्न सक्छ प्रशंसा । हामी शिक्षक विशेष गरी यस कुरामा सचेत हुनु पर्छ कि हामी विद्यार्थी हुँदा हाम्रा गुरुहरूबाट कस्तो व्यवहारको अपेक्षा गरेका थियौं ? हामी प्रशंसा पाउँदा कति पुलकित

हुन्थ्यौं र अपमानले कति दुःखी ? जब प्रशंसाबाट नै विद्यार्थीको व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ भने यति सकारात्मक कुरामा हामीले कस्तोय्याई नै किन गर्ने ? म आफैँलाई प्रश्न गर्छु, विद्यालयले असक्षम, बदमास र कमजोर भनेर निकालिदिएको थोमस एल्बा एडिसनको अद्भूत क्षमता बुझेर उनको आमाले उनको प्रशंसा नगरेको भए या तिम्ना गुरुहरूले तिम्ना प्रशंसा गरेका छन् भने मानसिकता उसमा नभरिदिएको भए के एडिसन एडिसन नै बने थिए त ? हाम्रा विद्यालयमा पनि केयौँ यस्ता एडिसनहरू छन्, जसलाई हामीले उनीहरूका विषयवस्तु बाहिरका क्षमतालाई बुझेर "गजब गजब" भनिदिनु पर्ने छ ।

बिर्ता (सेप्टी तथा टल सफाई)
बिर्तामोड, कापा

सम्पर्क: 9825952680, 9816003266, 9825952677, 9804994595

सेप्टी तथा टल सफाई गर्न परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् । प्लाटी सेजमा पनि सेवा उपलब्ध छ ।

प्रतिदिन

वर्गीकृत विज्ञापन

अब मेसिनबाट घरको कयाल तथा टोकाको बुट्टा

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय चिटि पत्र , पारसल पठाउनु परे हामिलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।

तिगत ३ दशकदेखि अग्रगामी तथा विश्वसिलो एकजना कुरियर

सम्पर्क: फोन: ०२३-५४०८८८, मो: ९८५२६०३५५

बिर्तामोड (सिटी सेक्टर), कापा

अव्दुल खोला छेउ

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?

नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

०२३-५४३८२०

मानव डेन्टल

काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड

फोन: ०२३-५४२६९६, मो: ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३२९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८०९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६०९३० देविबहादुर बस्नेत : ९८५०९२४६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२६०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५२६४०९५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टियन आई: ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, मंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८५६९८८५७०</p>	<p>काकरभिट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>कापा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८५०८४९००९</p>
---	---	--	---	---	--	---

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>आज रोकिएका काम पुनः सुरु हुन सक्छन् । महिला वा मित्रबाट विशेष सहयोग</p>	<p>कर्कट</p> <p>आज जुक्तिको प्रयोग गर्न सके एकपछि अर्को अवसर आउने छ ।</p>	<p>वृष</p> <p>अधुरो या नयाँ कार्यको थालनी पनि हुनेछ । आर्थिक कारोबार भने कमजोर रहनसक्छ ।</p>	<p>सिंह</p> <p>आज अरुलाई प्रभावित पारेर काम बन्नेछ । न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ ।</p>
<p>तुला</p> <p>सामान हराउने वा चोरी हुने सम्भावना छ । शुभचिन्तकहरूको सुभाब वेवास्ता गर्दा दुःख</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>दैनिकी काममा चुनौतीको सामना गर्नुपर्ला । कतिपय राम्रा अवसरहरू प्राप्त हुनेछन् ।</p>	<p>धनु</p> <p>आज नयाँ र शुभ समाचार सुन्न पाइएला । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउनेछ ।</p>	<p>मकर</p> <p>आज सुन्दर पहिर्नले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ । जोशजागर बढ्न सक्छ ।</p>
<p>कुम्भ</p> <p>कला र गलाको प्रभाव बढ्नेछ । वैदेशिक कार्य पनि अधि बढ्नेछ ।</p>	<p>मिथुन</p> <p>आज कला, साहित्य तथा सङ्गीतमा रुचि बढ्नेछ । पारिवारिक साथ सहयोग मिल्ने</p>		